

Innspill til handlingsplan for bærekraftsmålene

Fra Roald Kvam, CSO Motitech AS

Motitech AS vil fokusere på følgende 2 områder i departementets behovsbeskrivelse:

- Problembeskrivelse: Hvilke utfordringer står i veien for å nå bærekraftsmålene i Norge innen 2030? Hvilke dilemmaer møter din sektor, og hvordan skal vi løse disse dilemmaene?
- Tiltak: Hvilke konkrete forslag til tiltak bør regjeringen vurdere i handlingsplanen?

Innspillet gjelder for særlig bærekraftsmål *03 God helse og livskvalitet*, men angår og samspiller med bærekraftsmål *04 God utdanning; 09 Industri, innovasjon og infrastruktur; 10 Mindre ulikhet; 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn; 17 Samarbeid for å nå målene.*

Motitech AS, med Motiview - fra Alver Kommune

Motitech ble etablert i oktober 2013, og er et selskap støttet av Innovasjon Norge. Motitech ble etablert basert på et vellykket prosjekt initiert av Bergen kommunes avdeling for sykehjem i 2012.

Som et resultat av dette prosjektet utviklet og introduserte vi *Motiview; et motivasjonsverktøy som stimulerer eldre mennesker og personer med demens til økt fysisk aktivitet og kognitiv trening.* Ved hjelp av levende bilder og lyd kan brukeren ta en sykkeltur gjennom kjente omgivelser og barndomsminner.

Motitech AS har hovedkontor i Alver kommune, nord for Bergen. Selskapet har i dag 12 ansatte (2020).

I 2015 ble *Motiview*-konseptet valgt av Nordic Independent Challenge som en av de 25 beste løsningene i Norden (av 415 forslag) som kan hjelpe eldre voksne og personer med nedsatt funksjonsevne å oppnå et mer selvstendig liv.

Motitech mottok etableringsprisen 2016, av Bergen kommune, for "fremragende entreprenørskap".

I november 2017 ble Motitech AS kåret til "Årets sosiale entreprenør 2017" av Ferd. Juryen understreker at "Motitech har et klart sosialt oppdrag, og bidrar både til helsetjenester og sosiale løsninger."

I september 2017 startet Motitech, med støtte for Innovasjon Norge og CABHI i Canada, et 18-måneders multi-site-prosjekt med Bruyère Research Institute / Bruyère Continuing Care, Baycrest Health Sciences og West Park Healthcare Centre. Prosjektet er å studere effekten/merverdien av vår motivasjonsteknologi på økt fysisk aktivitet og kognitiv trening for målgruppene.

I oktober 2017, med støtte fra Active Aging under Sport England, startet vi et større 2,5 år langt prosjekt i England der Motiview vil bidra til økt fysisk aktivitet og velvære for eldre voksne. Prosjektet involverer 25 institusjoner og nær 300 deltakere.

I 2018, med støtte fra AHSC AFP Innovation Fund, Canada, startet vi et større, 2-årig forskningsprosjekt i Canada om Motiview-effekten i palliativ behandling, kalt LIFEview. Det 1-årige pilotprosjektet fremover (ref. Artikkel) ga oss gode resultater, og vi ser frem til å dokumentere hva Motiview kan gjøre for brukerne i siste fase av deres livsreise.

Innspill fra Motitech AS til handlingsplanen

Hvordan handlingsplanen kan bidra til bærekraftsarbeidet for mål 03 God helse og livskvalitet, spesielt, og, i vid forstand, 04 God utdanning, 09 Industri, innovasjon og infrastruktur, 10 Mindre ulikhet, 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn, 17 Samarbeid for å nå målene.

Mange aldersrelaterte utfordringer skyldes inaktivitet mer enn alderen i seg selv. Noe av det viktigste vi kan gjøre er å legge til rette for regelmessig fysisk aktivitet - sammen!

Sykehjemsetaten i Bergen Kommune sto bak pilotprosjektet der vi utviklet Motiview, kjent som "sykling til film", *som stimulerer eldre og personer med demens til økt fysisk aktivitet og kognitiv trening og sosial interaksjon.*

Idag er Motiview brukt i 7 land, og løftes fram i [regjeringens kvalitetsreform "Leve Hele Livet"](#) som et eksempel til inspirasjon.

3 innspill og 1 godt øyeblikk fra oss i Motitech

1. Økosystemet for innovasjon

Kommunen skal både være både katalysator for og kunde av innovasjoner. I den dobbeltrollen (samfunn og organisasjon) kan kommunen snart styrke snart svekke selve økosystemet for innovasjon vi trenger for å nå bærekraftsmålene.

Stadig flere kommuner gjør [innovative anskaffelser](#)¹ i klynger.

Det er smart av kommunen som kunde. Det er gunstig for store selskaper. Det struper de mindre som i beste fall blir "added value" i de stores tilbud.

De små og mellomstore (SMB) utgjør 99% av alle bedrifter i Norge og står for halvparten av den årlige verdiskapningen vår².

¹«Innovative anskaffelser har et stort potensial som strategisk virkemiddel når samfunnsutfordringer skal løses. Vi ønsker å bidra til at anskaffelsene ikke forblir spennende enkeltprosjekter eller piloter, men skaleres og spres. (...) Formålet med konseptet er å bruke nasjonale utfordringer til å utvikle nasjonale markeder for nye løsninger.» (<http://innovativeanskaffelser.no/>)

² [Fagartikkel hos NHO.](#)

Den nye handlingsplanen bør derfor sikre og aktivt strategisk bruke skaperkraften fra startup- og scaleup-miljøet, de små og de mellomstore.

Blir veien til kommune-kunden lang, må veien til utlandet bli kort for oss som er små nå, enten vi er i en startup- eller skaleringsfase. Det er ikke trist for oss, men VI, Norge, mister arbeidsplasser, svekker den regionale utviklingen som bærer oss alle, taper kompetanse og går glipp av menneskeglade merkevarer.

For mer enn noe annet så er bærekraftsmålene livsglade!

2. Veien fra innovasjon til implementering går gjennom lederne

Helsenæringen (2019), såvel som Menonrapporten (2020) viser at vi må bli bedre på implementering av god innovasjon, og bygge innovative ledere gjennom skoling og økt kompetanse.

Vi tror det er rett fordi veien fra innovasjon til implementering går gjennom lederne.

Vi ønsker at man ser på hvilke kriterier lederne vurderes mot og systemet for gevinstrealisering (“siloene”) slik at det blir en udelt positiv sak for ledere å gi seg i kast med både innovasjon og implementering.

Dersom ledere i kommune-Norge vurderes mot innfrielsesgraden av inneværende års budsjett, så svekkes deres mot til å satse. Særlig om gevinsten løses ut i en annens “silo”, eller ikke materialiserer seg før to budsjettår fram i tid. Kan vi premiere ledere som lykkes med implementering? Og se til at en silo som unngår kostnader for storsamfunnet eller øker livskvaliteten for sine brukere får re-investere deler av verdiskapningen i egen silo? Det kan gjøre innovatører til attraktive samarbeidspartnere for lederne i kommunal sektor.

3. Kollektiv kreativ kraft

I KS sitt Innovasjonsbarometer, både for [2018](#) og [2020](#), sier kommunene at de samarbeider med andre om innovasjonsprosesser. Det var bare det at de vanligste samarbeidspartnerne er kommunale og fylkeskommunale arbeidsplasser, arbeidstakerorganisasjoner og tillitsvalgte.

Bare 15-20% sier de samarbeider med private aktører³. Her har Norge mye godt til gode!

Det er ikke sant at kommunen alene “kan Norge”. Eller at private aktører er lik “velferdsprofitører”. Vi er Norge sammen! I møte med eldrebølgen og spørsmål om å nå bærekraftsmål er det to ting som gjelder: Samskaping og Skalering.

³ Til [Innovasjonsbarometeret '20](#) sier 20% av lederne at de samarbeider med private virksomheter i innovasjonsprosesser. Dette er en økning på 5% fra '18, men resultatene er ikke sammenlignbare siden man i '20 har målt innovasjonsgrad i flere sektorer. Bruk av *innovative anskaffelser* har økt i perioden, og kan være en forklaring på mer samarbeid mellom offentlig og privat sektor.

I 2017 var Bergen vertskap for proffenes sykkel-VM. Da bestemte vi oss for å lage [verdens første og eneste sykkel-VM for eldre og personer med demens](#)! Alle som har Motiview får bli med på Sykkel-VM. I 2019 var vi 4333 deltakere i nær 200 lag, fra 7 nasjoner, som syklet mer enn 108 000 km i løpet av 4 uker. Det er 2,5 ganger kloden! *Her er diabetes, parkinson, amputerte bein, kols og slag, surstoff-flasker og alzheimers, utagering og angst, uggen balanse og hoftebrudd til rehabilitering...*

Dette forteller oss at det er fullt mulig å takle inaktivitet med rein livskvalitet gjennom solid, menneskeglad motivasjonsteknologi fra Alver Kommune, Vestland, Norge.

Oppsummert

1. Sikre rom for og bruk strategisk skaperkraften i startup- og scaleup-miljøet, de små og de mellomstore.
2. Smadre siloene og premier rask implementering av god innovasjon.
3. Legg til rette for mer samskaping mellom offentlige og private aktører - og skaler løsninger som beviselig tar oss til bærekraftsmåla.